

2023/2072(INI)

24.10.2023

STANOVISKO

Výboru pro mezinárodní obchod

pro Výbor pro zahraniční věci

o důsledcích vlivu Číny na kritickou infrastrukturu v Evropské unii z hlediska bezpečnosti a obrany
(2023/2072(INI))

Zpravodaj: Iuliu Winkler

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro mezinárodní obchod vyzývá Výbor pro zahraniční věci jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil tyto návrhy:

1. zdůrazňuje skutečnost, že v roce 2022 byla Čína druhým největším partnerem EU v obchodu se zbožím; vyjadřuje znepokojení nad stále výrazněji nevyváženými obchodními a investičními vztahy mezi EU a Čínou, což dokládá i rekordní schodek obchodní bilance EU ve výši 396 miliard EUR v roce 2022 a její závislost na čínském dovozu a investicích v některých kritických odvětvích; upozorňuje na nevyváženou mezinárodní obchodní politiku Číny v souvislosti s její strategií dvojího oběhu; žádá Komisi, aby upozornila Čínu na své obavy ohledně jejích řízených obchodních praktik;
2. je si vědom toho, že pozitivní obraz výrobků pocházejících z EU mezi rostoucí čínskou střední třídou, která již přesahuje počet všech obyvatel EU, je klíčem k úspěchu vývozu z EU do Číny, který v roce 2022 překročil celkovou hodnotu 230 miliard EUR;
3. konstatuje, že Čína byla v roce 2021 sedmým největším investorem v EU a že čínské investice v Evropě v roce 2022 nadále klesaly a dosáhly desetiletého minima ve výši 7,9 miliardy EUR, což neodpovídá celosvětovému oživení toků přímých zahraničních investic, k němuž došlo v roce 2021; upozorňuje na posun čínských přímých zahraničních investic od fúzí a akvizic směrem k investicím na zelené louce, které dosáhly desetiletého maxima, a to i v oblasti bateriových technologií, což je klíčové odvětví ekologické transformace¹; konstatuje, že podle hodnocení Evropského účetního dvora za období 2000–2020 se čínské přímé zahraniční investice přesunuly také do strategických oblastí, jako je doprava a infrastruktura, informační a komunikační technologie a energetika; vítá nenarušené čínské investice, pokud nepoškozují bezpečnost nebo veřejný pořádek; zdůrazňuje, že je zároveň třeba usilovat o odpovídající prověřování investic;
4. poukazuje na to, že politický systém v Číně vytváří investory založené na kombinaci soukromých a státních subjektů nebo státních podniků úzce propojených s vládnoucí stranou, a proto přináší nejednoznačnost, pokud jde o zájem o jejich investice do kritické infrastruktury třetích zemí;
5. bere na vědomí závěry o Číně, které přijala Evropská rada na svém zasedání ve dnech 29. a 30. června 2023; je stejně tak přesvědčen, že obchodní a investiční vztahy mezi EU a Čínou mají strategický význam, jsou spojeny se strategickými výzvami a měly by být spravedlivé, transparentní, udržitelné, reciproční, vyvážené a založené na pravidlech, přičemž jejich jádrem by měly být mezinárodní dohody v oblasti práce a životního prostředí, ať už na dvoustranné úrovni, nebo v rámci mnohostranného obchodního systému; konstatuje, že Čína by v této souvislosti měla podporovat ambiciózní reformu Světové obchodní organizace;
6. lituje, že tomu tak dnes není, zejména s ohledem na dlouhodobou nepřítomnost reciprocity v důsledku praktik čínské vlády a společností, které ovládá; je přesvědčen, že soubor obchodních nástrojů EU s autonomními opatřeními, jako jsou nástroje na

¹Rhodium Group, „[Čínské přímé zahraniční investice v Evropě: Aktualizace 2022](#)“, 9. května 2023.

ochranu obchodu, prověřování přímých zahraničních investic, nástroje pro mezinárodní zadávání veřejných zakázek a zahraniční dotace, nařízení o prosazování², zákon o kritických surovinách, zákon o nulovém průmyslu, nástroj proti nátlaku a také evropská strategie hospodářské bezpečnosti, má velký význam, pokud jde o zahraniční vlastnictví kritické infrastruktury EU, její ovládání nebo přístup k ní; vyzývá Komisi, aby tato opatření plně prováděla s cílem řešit nevyvážené obchodní a investiční vztahy a zmírnit zranitelnost EU; konstatuje, že čínské investice v EU by měly být v souladu s právem EU a vnitrostátním právem; zasazuje se o důrazná opatření EU proti nespravedlivým čínským předpisům, které ovlivňují obchod a investice;

7. zdůrazňuje, že obchod a investice by měly být klíčovými hnacími silami udržitelného růstu, vytváření pracovních míst a inovací, a že by si proto EU měla zachovat svou hospodářskou otevřenost³; zdůrazňuje však, že je třeba nalézt strategickou rovnováhu mezi otevřenou povahou a investiční přitažlivostí jednotného trhu EU na jedné straně a obranou kritické infrastruktury a autonomie EU na straně druhé, a to s ohledem na zranitelnost EU v oblasti bezpečnosti, zejména pokud jde o hospodářský nátlak nebo ohrožení integrity kritické infrastruktury EU;
8. uznává, že v některých případech mohou zahraniční obchod a investice vytvářet zranitelnosti v oblasti bezpečnosti, a to i pokud jde o zahraniční vlastnictví kritické infrastruktury EU, kontrolu nad ní nebo přístup k ní;
9. je znepokojen rozhodným geopolitickým a hospodářským růstem Číny, který má prostřednictvím iniciativy „Jeden pás, jedna cesta“ značný dopad na celosvětový hospodářský a politický vývoj, zejména na globálním Jihu; vyzývá Komisi a členské státy, aby věnovaly zvláštní pozornost tomu, jak Čína získává kritickou infrastrukturu na západním Balkáně a v zemích sousedících s EU; vyzývá Čínu, aby zvýšila transparentnost projektů iniciativy „Jeden pás, jedna cesta“ vzhledem k tomu, že mnohé úvěry v rámci této iniciativy nebyly dostatečně úspěšné a staly se finančně neudržitelnými;
10. zdůrazňuje, že EU by se jako spolehlivý partner měla angažovat na rovnoprávném základě s partnerskými zeměmi a budovat dlouhodobá vzájemně přínosná partnerství; vyzývá Komisi a Evropskou službu pro vnější činnost, aby zajistily, že investice EU, zejména prostřednictvím projektů Global Gateway, v partnerských zemích podpoří jejich vlastní spravedlivou a udržitelnou transformaci a přinesou jim výhody přímo na místě v souladu s mezinárodními dohodami o klimatu, úmluvami Mezinárodní organizace práce, společnou bezpečnostní a obrannou politikou EU a mezinárodním humanitárním právem a lidskými právy;
11. vítá nový přístup „odstraňování rizik“ v navrhované evropské strategii hospodářské bezpečnosti⁴ ze dne 20. června 2023, jehož cílem je maximalizovat přínosy hospodářské

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/167 ze dne 10. února 2021, kterým se mění nařízení (EU) č. 654/2014 o výkonu práv Unie za účelem uplatňování a prosazování pravidel mezinárodního obchodu (Úř. věst. L 49, 12.2.2021, s. 1).

³ Sdělení Komise ze dne 18. února 2021 nazvané „Přezkum obchodní politiky – Otevřená, udržitelná a sebevědomá obchodní politika“ (COM(2021)0066).

⁴ Společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 20. června 2023 nazvané „Evropská strategie hospodářské bezpečnosti“ (JOIN(2023)0020).

otevřenosti EU a chránit, podporovat a posilovat otevřenou strategickou autonomii EU a zároveň minimalizovat rizika vyplývající z hospodářských závislostí a jejich případné militarizace a z ovládnání nebo ovlivňování kritické infrastruktury ze strany cizích států; vítá skutečnost, že strategie výslovně uznává, že rizika pro fyzickou a kybernetickou bezpečnost kritické infrastruktury představují pro evropské ekonomiky klíčovou zranitelnost v oblasti bezpečnosti; je velmi znepokojen rostoucím počtem podniků se sídlem v EU, které se staly terčem vydírání, průmyslové špionáže, sabotáže nebo krádeže dat týkajících se obchodu; je stejně tak znepokojen skutečností, že Čína se stala druhou nejčastější zemí původu těchto útoků; je přesvědčen, že ochrana kritické infrastruktury by měla být klíčovým prvkem provádění strategie; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily otevřenou strategickou autonomii ve všech oblastech, kde hrozí, že EU bude příliš závislá na Číně vzhledem k jejímu dominantnímu postavení;

12. zdůrazňuje, že reakce EU musí vycházet z rozšířeného porozumění relevantnímu strategickému obrazu zaměřenému na posuzování hrozeb prováděnému napříč politikami a na nadnárodní úrovni a ze studií zranitelnosti kritické infrastruktury; je toho názoru, že decentralizované nebo nedostatečné vnímání, které postrádá jasnou viditelnost a kontrolu nad projekty se strategickým významem pro evropskou obranu a bezpečnost, by mohlo značně poškodit geopolitické zájmy Unie⁵; připomíná zranitelná místa spojená se zahraničním vměšováním, zejména v informačním prostoru, a souvislost mezi projekty přímých zahraničních investic a manipulací s informacemi ze strany nepřátelských zahraničních aktérů;
13. naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že hlavní využití infrastruktur EU bude zachováno a chráněno, a umožnily tak běžný rozvoj hospodářské činnosti a obchodu EU, zejména v oblasti dopravy (přístavů, letišť, vlaků a silnic), energetické a telekomunikační infrastruktury; vyzývá Komisi, aby pravidelně předkládala Parlamentu zprávy o:
 - a) odhalení možného dvojího užití strategických infrastruktur, které poskytují logistickou a zpravodajskou podporu Číně;
 - b) plném dodržování obchodních právních předpisů EU, zejména pokud jde o náležitou péči, boj proti nátlaku a zboží vyrobené nucenou prací, které vstupuje na trh EU;
14. vyzývá Komisi, aby v koordinaci s členskými státy navrhla mechanismus rychlé reakce pro odhalení dvojího užití nebo zneužití infrastruktur v EU, které Čína vlastní, do nichž je zapojena nebo na ně má koncesi, což by mohlo vést ke zrušení koncesních práv a/nebo k pozastavení kapacity domény v případech vlastnictví a účasti;
15. vyzývá Komisi a Čínu, aby prozkoumaly koordinované způsoby, jak podpořit obchod a investice s cílem lépe přizpůsobit Čínu právním předpisům EU a mezinárodním a mnohostranným obchodním ustanovením;
16. připomíná, že nařízení o prověřování přímých zahraničních investic⁶ se zabývá riziky

⁵ Politické oddělení pro vnější vztahy Generálního ředitelství pro vnější politiku Unie, „Bezpečnostní důsledky kritické infrastruktury v Evropské unii vlastněné Čínou“, červen 2023.

⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/452 ze dne 19. března 2019, kterým se stanoví rámec pro prověřování přímých zahraničních investic směřujících do Unie (Úř. věst. L 79 I, 21.3.2019, s. 1).

pro bezpečnost a veřejný pořádek, která vyplývají z investic ze zemí mimo EU; konstatuje, že kritická infrastruktura patří mezi faktory, které mohou členské státy nebo Komise brát v úvahu při rozhodování o tom, zda investice může mít vliv na bezpečnost nebo veřejný pořádek; znovu zdůrazňuje klíčovou přidanou hodnotu mechanismu prověřování jako vhodného nástroje, který EU a členským státům poskytuje lepší strategický přehled a informovanost o situaci, pokud jde o trendy, cíle, prostředky a metody používané zahraničními aktéry ke zvyšování jejich hospodářského a politického vlivu; je silně znepokojen skutečností, že ne všechny členské státy mají zavedeny nebo používají mechanismy prověřování zahraničních investic ve své kritické infrastruktuře;

17. vyzývá Komisi, aby zvažila způsoby, jak zvýšit dopad svých stanovisek k prověřování přímých zahraničních investic, aby nedocházelo k narušování jednotného trhu a k závodům o co nejnižší úroveň mezi členskými státy, a aby tato stanoviska zapadala do současného globálního bezpečnostního kontextu; vyzývá Komisi a členské státy, aby zvýšily harmonizaci, mimo jiné i vybudováním příslušných odborných znalostí, a aby plně zavedly mechanismy prověřování přímých zahraničních investic; vyzývá Komisi a členské státy, aby věnovaly pozornost investicím a politickému vlivu ze strany společností mimo EU, které by mohly být kontrolovány Čínou; domnívá se, že existuje prostor a potřeba posílit nařízení v rámci jeho nadcházejícího přezkumu na konci roku; vyzývá Komisi, aby předložila ambiciózní legislativní návrh revidovaného nařízení, který by řešil všechny mezery, jež se objevily během jeho provádění, a aby urychleně posoudila možnost legislativního návrhu týkajícího se mechanismu prověřování odchozích investic; doporučuje, aby navrhovaný mechanismus prověřování odchozích investic vycházel z posouzení dopadů, které bude zahrnovat odpovídající konzultace s podniky, aby se minimalizovaly případné negativní důsledky pro evropskou konkurenceschopnost;
18. zdůrazňuje úlohu EU jako hnací síly kvalitních infrastrukturních projektů v zahraničí, a to prostřednictvím iniciativ, jako je Global Gateway nebo partnerství skupiny G7 pro globální infrastrukturu a investice; zdůrazňuje, že EU musí v oblasti mezinárodních infrastrukturních projektů naplňovat svou rétoriku založenou na hodnotách a udržitelnosti, přičemž musí uznávat zásadní geostrategickou úlohu, kterou tyto programy mohou mít na úrovni diverzifikace, odolnosti dodavatelského řetězce, stanovování norem a sbližování právních předpisů;
19. vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily strategickou autonomii EU, zejména budováním diverzifikovaných, bezpečných a odolných dodavatelských řetězců a posílením svých opatření v klíčových oblastech, jako je výzkum a vývoj, špičkové technologie, kritické suroviny, reindustrializace a nové infrastruktury;
20. tvrdí, že klíčovou oblastí kritické infrastruktury EU je její síť výzkumných ústavů a zařízení pro výzkum a vývoj, které hrají významnou úlohu, pokud jde o schopnost EU realizovat ekologickou a digitální transformaci, spolu s klíčovými oblastmi, jako je kosmická obrana; připomíná zranitelnosti v oblasti bezpečnosti spojené s nucenými převody technologií, krádežemi duševního vlastnictví a úniky znalostí, a to jak v EU, tak v zahraničí; vyzývá ke zvýšené ostražitosti při zohledňování těchto hrozeb s ohledem na schopnost EU inovovat a podporovat růst;
21. vyzývá Komisi, aby navrhla opatření ke snížení rizik pro vlastní bezpečnost EU a aby

rozvívěla vnitřní odolnost posílením bezpečnosti a integrity svých kritických infrastruktur, dodavatelských řetězců a technologické základny, zejména sítí 5G a 6G, které jsou všechny nezbytné pro běžnou hospodářskou činnost a obchod EU; vyzývá Komisi a členské státy, aby přezkoumaly svůj soubor nástrojů pro bezpečnost sítí;

22. vyzývá Komisi, orgány EU a členské státy, aby ukončily veškeré financování výzkumu čínských společností, které působí v oblastech, jež mají pro EU zásadní a strategický význam, jako jsou informační a komunikační technologie, a aby usměrňovaly rizika spojená se zadáváním zakázek subjektům používajícím čínské vybavení;
23. vyzývá Čínu, aby v rámci Světové obchodní organizace a mnohostranných norem ve svých politikách v oblasti digitální správy zavedla a uplatňovala odpovědnou digitální správu, jež respektuje práva na soukromí, svobodu projevu a právní stát; vyzývá Komisi, aby posoudila další rizikové oblasti, jako jsou polovodiče, kvantová výpočetní technika, blockchain, vesmír, umělá inteligence a biotechnologie, a aby zvážila právní předpisy nebo nástroje, které by poskytly další ochranu před škodlivým softwarem a kybernetickou špionáží;
24. vyzývá Komisi, aby před koncem tohoto volebního období předala Parlamentu podrobnou analýzu obchodních rizik spojených s technologiemi, jako jsou polovodiče, kvantová výpočetní technika, blockchain, vesmír, umělá inteligence a biotechnologie, a sdílela s ním případnou potřebu opatření EU v těchto oblastech.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	24.10.2023
Výsledek konečného hlasování	+: 27 -: 0 0: 1
Členové přítomní při konečném hlasování	Anna-Michelle Asimakopoulou, Saskia Bricmont, Jordi Cañas, Raphaël Glucksmann, Danuta Maria Hübner, Miapetra Kumpula-Natri, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Sara Matthieu, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Sven Simon, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Jan Zahradil, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Reinhard Bütikofer, Marco Campomenosi, José Manuel García-Margallo y Marfil, Svenja Hahn, Seán Kelly, Javier Moreno Sánchez, Urmas Paet, Pedro Silva Pereira
Náhradníci (čl. 209 odst. 7) přítomní při konečném hlasování	Dacian Cioloș

KONEČNÉ JMENOVITÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

27	+
EKR	Jan Zahradil
ID	Marco Campomenosi, Danilo Oscar Lancini
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, José Manuel García-Margallo y Marfil, Danuta Maria Hübner, Seán Kelly, Sven Simon, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Jordi Cañas, Dacian Cioloș, Svenja Hahn, Urmas Paet, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Raphaël Glucksmann, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Javier Moreno Sánchez, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Kathleen Van Brempt
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Reinhard Bütikofer, Sara Matthieu

0	-

1	0
Levice	Helmut Scholz

Význam zkratok:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se